

Piotr Szczemielinow

Zmiany w kodeksie postępowania karnego i w kodeksie karnym w Związku Radzieckim

Palestra 7/12(72), 46-47

1963

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

treść takiego przepisu jak art. 10 projektu stanowi coś, co jest samo przez się zrozumiałe. Przecież właśnie dlatego pociągamy swojego obywatela do odpowiedzialności karnej na podstawie swojego prawa karnego za przestępstwo popełnione za granicą, że nie wydajemy go na łup obcego (zagranicznego) wymiaru sprawiedliwości.

PIOTR SZCZEMIELINOW

Zmiany w kodeksie postępowania karnego i w kodeksie karnym w Związku Radzieckim

1. W celu wzmocnienia walki z przestępczością, dalszego umocnienia porządku prawnego i rozszerzenia zasad demokratycznych Prezydium Rady Najwyższej wydało w dniu 6 kwietnia 1963 r. dekret, który do prowadzenia śledztwa dopuścił — obok dotychczasowych organów śledczych prokuratury i bezpieczeństwa państwowego — także funkcjonariuszy śledczych organów ochrony porządku społecznego. Funkcjonariusze ci kierują się przy pełnieniu swych obowiązków przepisami ustawodawstwa karno-procesowego, jakie są przewidziane dla śledztwa w postępowaniu przygotowawczym.

Stosownie do tego art. 28 cz. 1-a Podstaw postępowania karnego ZSRR został uzupełniony w ten sposób, że obok śledczych organów prokuratury i bezpieczeństwa państwowego śledztwo prowadzone jest także przez funkcjonariuszy śledczych ochrony porządku społecznego w sprawach, których wykaz ustala ustawodawstwo Związku SRR i republik związkowych.

Tenże dekret Prezydium Rady Najwyższej nakazuje wprowadzenie odpowiednich zmian do kodeksów postępowania karnego republik związkowych.

2. W dniu 1 lipca 1963 roku wszedł w życie dekret Prezydium Rady Najwyższej RSFR z dnia 15 kwietnia 1963 roku, wprowadzający niżej wymienione zmiany do kodeksu postępowania karnego RSFR zgodnie z dekretem z dnia 6 kwietnia 1963 r.:

- a) art. 125 k.p.k. RSFR o prowadzeniu śledztwa w sprawach karnych został uzupełniony przez dodanie do niego, że śledztwo przygotowawcze jest prowadzone także przez funkcjonariuszy śledczych ochrony porządku społecznego,
- b) art. 126 k.p.k. o obowiązku prowadzenia śledztwa przygotowawczego i o osobach podlegających śledztwu, wymieniający określoną kategorię spraw, w których jest obowiązkowo prowadzone śledztwo, został zmieniony w ten sposób, że śledztwo przygotowawcze jest obowiązkowe we wszystkich sprawach z wyjątkiem niektórych przestępstw najdrobniejszych, których wykaz jest podany w zmienionym przepisie, oraz w tych wypadkach, gdy sąd lub prokurator uzna za konieczne przeprowadzenie śledztwa w sprawach tej kategorii. Należy zauważyć, że przeprowadzenie dochodzenia przygotowawczego (śledztwa) jest obowiązkowe we wszystkich sprawach o przestępstwa popełnione przez osoby nieletnie lub takie, które wskutek swych braków fizycznych lub psychicznych nie mogą się bronić same.

Ten sam przepis zawiera wykaz przestępstw (najmniej ważnych), w których śledztwo przeprowadzają organy porządku społecznego.

Jednocześnie zostało dokonane rozgraniczenie kompetencji pomiędzy funkcjonariuszami śledczymi organów prokuratury i organów bezpieczeństwa państwowego.

3. Na mocy dekretu Prezydium Rady Najwyższej RSFRR z dnia 10 września 1963 roku zostały wprowadzone do kodeksu postępowania karnego następujące zmiany w związku z ustawą z dnia 25 lipca 1962 roku o zmianach i uzupełnieniach w kodeksie karnym RSFRR i w innych aktach ustawodawczych, jak również z uwzględnieniem doświadczeń praktyki przy stosowaniu kodeksu postępowania karnego RSFRR:

- a) Artykuły 36, 96 i 374 w nowej redakcji zawierają wykaz spraw podlegających sądom krajowym, obwodowym, miejskim, sądom obszarów autonomicznych i okręgów narodowościowych. Podkreśla się, że areszt tymczasowy jako środek zapobiegający może być stosowany tylko w tych sprawach, w których ustawa przewiduje karę pozbawienia wolności. Została także ustalona kategoria spraw o przestępstwa, w których areszt jako środek zapobiegający może być zastosowany tylko wskutek obawy, że przestępstwo zostanie popełnione. Podany został również wykaz sądów rozpatrujących sprawy w trybie nadzoru (prezydium rady najwyższej Autonomicznej Socjalistycznej Republiki Radzieckiej, sąd obwodu autonomicznego, sąd okręgu narodowościowego, Kolegium sądowe w sprawach karnych Sądu Najwyższego RSFRR oraz Prezydium Rady Najwyższej RSFRR).
- b) Zostały wprowadzone zmiany i uzupełnienia do niektórych artykułów, z których najważniejsze są następujące: pokrzywdzony w razie swego niestawienia bez usprawiedliwionego powodu może być doprowadzony przymusowo, a poza tym ponosi on odpowiedzialność za odmowę lub uchylenie się od zeznawania, jak również za złożenie zeznania świadomie fałszywego; osoby odbywające karę w koloniach pracy poprawczej o reżymie specjalnym, w razie dobrego sprawowania się i wykazania rzetelnego stosunku do pracy, po odbyciu nie mniej niż połowy kary, na wniosek administracji kolonii mogą być z mocy postanowienia sądu skierowane w celu dalszego odbywania kary do kolonii pracy poprawczej o reżymie mniej surowym. Ustalenia rodzaju kolonii pracy poprawczej dla osób kierowanych z kolonii pracy dla nieletnich w związku z ukończeniem przez nich lat 18 — dokonuje sąd na podstawie wspólnego wniosku administracji kolonii pracy i komisji do spraw nieletnich.

PYTANIA I ODPOWIEDZI PRAWNE

PYTANIE:

Jaki jest okres przedawnienia dla roszczenia ZUS-u o zwrot od pracownika nieprawnie pobranego zasiłku rodzinnego?